

Mentorlus pole kolm vestlust aastas, vaid õppija iseseisvuse kasvulava

Rae Gümnaasiumis on iga õppija teekond isiklik. Meie eesmärk ei ole hoida noort käekõrval, vaid anda talle julgus ja oskus **juhtida ise oma õppimist ja arengut**.

Mentorlus on selle süsteemi süda — aga mitte selline mentorlus, mida mõistetakse kui “kolm korda aastas vestleme ja kõik”.

Tegelikult on need kolm kohtumist vaid **täenduslikud peatuskohad teekonnal**, kus õppija harjutab kõige olulisemat tulevikuoskust: *ennastjuhtivust*.

Mentorlus on kompass, mitte kell

Mentor ei ütle õppijale, mida teha.

Mentor aitab õppijal **mõelda, miks ja kuhu ta liigub**.

Iga mentorkohtumine on hetk, kus noor korraks peatub, vaatab oma arengule tagasi ja seab kursi edasi.

Kohtumiste vahel toimub aga tegelik kasv:

- tundides, kus õpetajad kasutavad coachivat suhtlusviisi,
- refleksioonides ja tagasisides, kus noor harjutab eneseanalüüsi,
- valikainetes ja projektides, kus õppija otsustab ja loob koos teistega.

Need on need hetked, kus enesejuhtimise oskus päriselt kujuneb.

Kolm kohtumist – kolm arenguetappi

Aeg	Fookus	Õppija küsimus
Sügis	Eesmärk ja suund	“Mis on minu fookus sellel õppeaastal?”
Talv	Refleksioon ja korrigeerimine	“Kas liigun sinna, kuhu soovin?”
Kevad	Kokkuvõte ja uued sammud	“Mida ma enda kohta õppisin?”

See tsükkel on nagu **õppija arengukompass**, mida ta õpib kasutama iseseisvalt.

Mentor annab juhised alguses, aga iga korraga kasvab noore enda vastutus ja teadlikkus.

“Aga kas kolm korda aastas on piisav?”

Jah — kui koolikultuur toetab õppija mõtestatud tegutsemist.

Mentorlus ei ole *kontrollkohtumine*, vaid osa **igapäevasest õppimiskultuurist**.

Õpetajad ja mentorid kasutavad sama mõtteviisi: nad ei lahenda õppija eest probleeme, vaid aitavad tal **sõnastada oma järgmise sammu**.

Nii kujuneb enesejuhtimine järk-järgult ja loomulikult.

Mida see annab noorele?

- oskuse seada eesmärgid ja neid ellu viia,
- julguse otsustada ja oma valikuid põhjendada,
- võime mõelda ise, mitte ainult vastata ootustele,
- ja enesekindluse, et tal on mõju oma teekonnale.

Need on need oskused, mida hinnatakse tuleviku töö- ja elumaailmas kõrgemalt kui ükski ainehinne.

Meie mentorluse mõte

“Enesejuhtimine ei teki kontrollist, vaid usaldusest.

Mentor on see, kes usub noorde enne, kui noor ise oskab endasse uskuda.”

Rae Gümnaasiumi mentorlus on samm edasi klassijuhataja süsteemist:

see on **uue ajastu kooli viis kasvatada vastutust, autonoomiat ja tähenduslikku õppimist.**

Miks ikkagi Rae Gümnaasiumis ei ole klassijuhatajat, vaid on individuaalne mentor?

Rae Gümnaasium on loodud koolina, kus õppija kasvab oma valikute ja vastutuse kaudu.

Meie kooli põhiküsimus on: *kuidas toetada noort nii, et ta oskaks oma elu ja õppimist juhtida ka pärast kooli?*

Paljud Eesti koolid töötavad klassijuhataja süsteemis, kus noored kuuluvad kindlasse rühma ja klassijuhataja on nende “peamine täiskasvanu”.

See mudel on väärtuslik – see loob tugeva kogukonnatunde ja on harjumuspärane.

Samas on sellel ka piirang: vastutus ja tähelepanu jagunevad kogu rühmale, mitte üksikule noorele.

Rae Gümnaasiumis oleme teinud teadliku valiku liikuda **klassijuhataja süsteemist individuaalse mentorluse mudelile.**

See ei ole ainult korralduslik erinevus, vaid **kultuuriline üleminek** – nii nagu William Bridgesi muutuste mudel kirjeldab: me ei jäta midagi maha, vaid liigume uuele tasemele, kus õppija ise võtab juhtrolli oma arengus.

Individuaalne mentorlus tähendab, et:

- **Igal õppijal on isiklik mentor**, kes tunneb teda, tema tugevusi, eesmärgi ja arengut.
- **Kohtumised toimuvad regulaarselt ja eesmärgistatult** – räägitakse õppimise suunast, valikutest, heaolust, mitte hinnetest.
- Mentor ei ole ainult “toetaja”, vaid *coachiv vestluspartner*, kes aitab õppijal oma mõtteid ja otsuseid mõtestada.

Selline suhe loob **sügavama kontakti ja usalduse**, mida klassijuhataja süsteemis on raske sama sageduse ja sügavusega hoida.

Aga kuidas tekib siis gruppi kuuluvus ja ühisvaim?

See on vanemate kõige sagedasem küsimus – ja väga õigustatud.

Me ei loobu grupiprotsessidest, vaid **loome neid teadlikult teisel tasandil.**

- Õppijate kuuluvus tekib **õpigruppide ja valikainete kogukondades**, mitte juhusliku klassijaotuse kaudu.
- Igal aastal toimuvad **õppimisega seotud ühistegevused** – koolikogukonna üritused ja teemaväljasõidud.
- Kool loob **õppija kompetentsikeskust (ÖKK)**, mis kasvatab õppijate võimet ise kogukondi luua ja juhtida.

Ehk — kui klassijuhataja süsteemis tekitab kuuluvust õpetaja, siis Rae Gümnaasiumis **õppijad loovad kuuluvuse ise.**

See on õige enesejuhtimise ja teadliku tegutsemise esimene samm.

Miks me seda teeme?

Sest maailm, kuhu meie noored lähevad, eeldab oskust:

- mõelda ise,
- valida targalt,
- töötada koos väga erinevate inimestega,
- ja säilitada tasakaalu kiirete muutuste keskel.

Individuaalne mentorlus on selle kõige eelharjutus.
Noor ei õpi ainult teadmisi, vaid ka **iseenda juhtimist**.

Kokkuvõttes

Rae Gümnaasiumis on mentorlus koolikultuuri süda, mitte kõrvaline tugiteenus.
Meie eesmärk ei ole loobuda kuuluvusest, vaid kasvatada **uue põlvkonna kuuluvust** — sellist, kus iga õppija on ise aktiivne osaline, mitte passiivne klassiliige.

Parimat

Sirje Kautsaar
koolijuht

5.oktoober 2025